

עמ"ת 34525/02/15 - סוהר דבסאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 34525-02-15 דבסאן(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני	כב' השופט אלון אינפלד
עורר	סוהר דבסאן (עציר) ע"י ב"כ עו"ד נאסר אל עטואנה
נגד	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד נדב אוחנה, פמ"ד
משיבה	

החלטה

עובדות והחלטות

- לפני ערר על החלטות בית משפט השלום בבאר שבע, כב' השופט י' עטר, מיום 15.1.15 ומיום 15.2.15, בהם נקבע כי יש ראיות לכאורה נגד העורר, כי קיימות עילות מעצר וכי לא ניתן להורות על חלופת מעצר בעניינו.
- בקשת המעצר של המדינה מבוססת על **כתב אישום** המייחס לו עבירות בנשק, מעשה פזיזות ורשלנות, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו וחבלה במזיד. על פי כתב האישום, קצין שב"ס בשם יניר היה ממונה על אימוני ירי של סוהרים. לאחר המטווחים, היו נותרים אצלו מאות כדורי אקדח. העורר גנב כדורים כאלה משב"ס ומכר לעורר במספר רב של הזדמנויות. העסקה הראשונה בין השניים היה מכירה של רכב מאזדה ליניר, עליו שילם יניר בכסף מזומן ובמספר "תשלומים" של כדורי אקדח. בעסקה מאוחרת יותר, החליפו השניים טויוטה במאזדה, ועל יניר היה לשלם יתרה בת 50,000 ₪, מתוכם 20,000 ₪ שולמו במזומן, והיתרה אמורה הייתה להיות משולמת בכדורי אקדח ב"תשלומים" רבים. במסגרת זו הועברו כ- 2000 כדורים כנגד קיזוז של 4000 ₪ מהחוב. שנה מאוחר יותר בוצעה עסקה דומה עבור רכב מאזדה נוספת, כאשר שוב קוזזו עשרות אלפי שקלים מהתשלום לנאשם, על ידי העברת כדורים, במשלוחים רבים של 300 כדורים. ובסך הכול העביר יניר לעורר אלפי כדורי אקדח בתמורה לעשרות אלפי שקלים.
- עוד נאמר בכתב האישום כי השניים נדברו להיפגש ביום 20.7.14 בכניסה לרהט. יניר הגיע ברכב המאזדה האחרון שרכש מהעורר. העורר הגיע ברכב טויוטה, וחנה בסמוך לעורר. העורר ירד מהרכב וקנה 300 כדורי אקדח, בתמורה ל- 500 ₪. שוטרים ברכב משטרה, אשר היו בתצפית על המפגש, הגיעו וחסמו את נתיב הנסיעה. העורר, נסע לעברם במהירות גבוהה, עלה על אי תנועה, פגע ברכב המשטרה ונמלט מהמקום תוך נסיעה בניגוד לכיוון התנועה וזריקת הכדורים. העורר הצליח, לאחר מרדף, להימלט.
- יאמר, כי למשיב **עבר פלילי** במגוון עבירות, בהן הפרעה לשוטר, פעמיים הפרת הוראה חוקית, זיוף

מרמה והתחזות, כולן עבירות המקשות על מתן אמון בחלופת מעצר. אולם, רוב העבירות בעברו של המשיב הן עבירות אלימות משמעותיות, בגין ריצה עונשי מאסר בפועל, דבר המעצים מאוד את המסוכנות בהקשר לעבירות בנשק.

5. עוד יצוין כי ניתן **תסקיר** בעניינו של המשיב, אשר העריך כי נשקפת ממנו רמת סיכון גבוהה, נוכח עברו הפלילי, העובדה שענישה אינה מרתיעה אותו, אי קבלת סמכות החוק וקשיים כלכליים ואישיותיים אשר עלולים להוות רקע לביצוע עבירות. לענין החלופה שהוצעה, שירות המבחן לא מצא בערבים פגם לעצמם, אך לא סבר כי חלופה זו מספקת נוכח רמת הסיכון הגבוהה.

6. **בית משפט השלום קבע כי ישנן ראיות לכאורה** נגד העורר, למרות טענות הסנגור כי זהותו של קונה התחמושת לא הוכחה כדבעי. הראיות מבוססות על עדותו של יניר, אשר תיאר את מערכת היחסים בין השניים על פני השנים האחרונות, על עסקאות התחמושת ועל שיחות הטלפון עמו, בהן קרא לו "השייח". שיחות, אשר הוקלטו במסגרת המעקב של המשטרה אחר יניר. לדברי יניר, פגש את העורר פעמים רבות. יניר לא ידע את שמו המלא של העורר, אלא ידע כי שמו זוהיר או זוהר, וכאשר הוצגה לו תמונת העורר (תמונה יחידה ולא מסדר), הצביע עליה כעל "השייח". עוד ציין בית משפט השלום הנכבד, כי ראיה זו מחוזקת בכך שבתוך רכב הטויוטה שהגיעה לבצע העסקה (אשר לאחר שנמלטה, נמצאה נטושה תוך זמן קצר), נמצא ארנקו של העורר. כן מתחזקות הראיות בכך שהעורר שמר על שתיקה מוחלטת בחקירתו. בית המשפט מצא פגם בכך שלא נעשתה פעולה נוספת לחיזוק הזהיו של העורר, אך מצא כי די בראיות לצורך המעצר, כן קבע כי טענות הסנגור כנגדן צריכות להיבחן בתיק העיקרי.

7. לענין **עילות המעצר** ואפשרות החלופה, קבע בית המשפט הנכבד, כי קיימת עילת מעצר הן מחמת המסוכנות, הן מחמת החשש לשיבוש מהלך החקירה והן משום החשש להימלטות. **החשש להימלטות** מבוסס על כך שהעורר היה דרוש חקירה לתקופה ממושכת. נעשו ניסיונות לאתרו באמצעות בני משפחתו, והוא לא נתפס אלא לאחר מארב שהוכן על בסיס מידע מודיעיני. כן קבע בית המשפט כי קיימת אינדיקציה לכך שהמשיב הגיע לביתו של עד התביעה העיקרי נגדו (ירין), אשר היה במעצר בית, ומכאן **חשש לשיבוש מהלכי משפט**. האינדיקציה היא מעדות אשתו של ירין, אשר סיפרה כי למקום מעצר הבית של ירין הגיעו שני בני מיעוטים, אשר חיפשו את ירין. האחד הציג עצמו כחבר של ירין בשם "זוהיר".

8. לענין **המסוכנות**, צוין כי למשיב עבר פלילי מכביד. הוא אף ריצה מספר מאסרים בפועל, ושחרר מהאחרון שבהם לא מזמן. צוין עוד כי המלצת שירות המבחן שלילית ורק לעיתים נדירות יסטה בית המשפט מהמלצה שלילית.

9. בית המשפט התייחס גם **לטענת אפליה** שהעלה הסנגור לעומת ירין, אשר שוחרר למעצר בית. בית המשפט ציין כי אמנם מעשיו של ירין חמורים הרבה יותר, והרי הוא הואשם בבית המשפט המחוזי. אולם, בית המשפט ראה מקום להבחין בין השניים, נוכח המלצת שירות המבחן והעבר הפלילי. מעבר לכך, צוין כי ירין כבר אינו יכול לגשת למקום ממנו גנב את התחמושת, ולכן מסוכנותו עקיפה יותר. לעומת זאת, העורר קיבל תחמושת בהיקפים אדירים, שלא אותרו, והאפשרות של המשיב לכאורה לגשת לתחמושת זו מעצימה את המסוכנות.

10. בהקשר זה התייחס בית המשפט גם לטענת הסנגור שנבע מבש"פ 6630/14 **מדינת ישראל נ' גרנביץ**

(מיום 7.10.14), בו התקבל ערר מדינה והוחלט על מעצרו של איש מודיעין אשר העביר תמורת שוחד, מידע שיש בו כדי לסכן מודיעים. לשיטת הסנגור, אם בית המשפט הורה על שחרורו של יניר במקרה זה, ולא למד גזרה שווה מעניינו של **גרנביץ**, קל וחומר שיש להורות על שחרורו של העורר. בית המשפט הסביר בצדק כי ההשוואה לאותו מקרה אינה מטיבה עם העורר. שכן העורר הוא בעל הנגישות לתחמושת, כפי שהיה **גרנביץ** מחזיק מידע היכול לסכן אדם. לעומת זאת, יניר אינו מחזיק כל דבר שיש בו עדיין סיכון ישיר.

11. נוכח האמור, **בית המשפט לא חקר את החלופה**, שכן על פני הדברים אין החלופה המוצעת עונה על המסוכנות.

הערר והדין

12. הסנגור בעררו, בכתב ובעל פה, תוקף את החלטת בית משפט השלום בכל המישורים. יאמר מיד כי לא מצאתי ממש בערר.

13. ראשית, טענת הסנגור המרכזית היא כי יש להתייחס בחשדנות לעדותו של יניר. זאת משום שמדובר במי שהצליח להוליך שולל את המערכות, במעשי גניבה והפרת אמון, במשך תקופה ארוכה. מכאן סבור הסנגור כי משקל עדותו, אפריוֹרית, נמוך. אין ממש בטענה זו. אמנם מדובר במי שהוליך שולל תקופה ארוכה. אולם, כאשר הוא נחקר מסר פרטים רבים אשר התאמתו, והתאימו היטב עם הדברים שהיו ידועים כבר לצוות החקירה, מתוך האזנות הסתר. יתרה מזו, לעדותו לפיה העורר הוא השותף שלו, חיזוקים רבים ומשמעותיים, אם לא סיוע של ממש, וזאת במציאת הארנק של העורר במכונת שברחה, כאמור לעיל.

14. הסנגור הפנה לכך שאף בית המשפט השלום סבר כי נכון היה לעשות פעולת זיהוי משמעותית יותר, מאשר הצגת התמונה של העורר ליניר. עם זאת, סבור הסנגור כי צריך היה לייחס משקל רב הרבה יותר לשאלת הזיהוי. זאת, משום שבפתח הודעתו מיום 24.7.14 עולה כי יניר אינו יכול לזהות את העורר, וייתכן שהוא מבלבל בין העורר לבין אחיו. לעניין זה, צודק התובע בתשובתו כי הסנגור הוציא דברים מהקשרם, במידה שיש בה משום התעיה לא ראויה של בית המשפט. שכן, עיון בהודעה זו, וקריאת הדברים בהקשרם, מגלה בבירור כי יניר אמנם התייחס לשאלת החוקר אודות מי שישב במסדרון מחוץ לחדר החקירה, והסתפק לגבי זהותו. אולם, אין מדובר בספק לגבי האדם אשר רכש ממנו את התחמושת, אותו הוא מכיר שנים, ופגש פעמים רבות. יניר הסתפק אם אותו אדם הוא האח של העורר, שהוצג על ידי העורר בפגישה פעם אחת, ואשר התקשר אליו לאחר המרדף המשטרתי, אותו שאל יניר לגבי הגרסה שכדאי למסור (ראו כהשלמה את הודעתו של יניר מיום 22.7.14 החל משורה 143).

15. בצדק ציין התובע בהקשר זה, כי קיימת ראייה עצמאית וחזקה לגבי זיהויו של העורר כמי שהיה ברכב הטויוטה במפגש עם יניר. שכן, אחיו של העורר, ריאד, מספר בחקירתו מיום 21.7.14 כי ערב קודם לכן (הוא היום בו בוצעה העסקה האחרונה), התקשר אליו אחיו, העורר. העורר נתן לו את מספר הטלפון של יניר, אותו ריאד לא מכיר. העורר ביקש מריאד להתקשר ליניר ולשאול אם הכול בסדר. משמע, העורר לא רק מכיר את יניר, הוא גם ידע לכאורה כי ארע לו דבר מה, המחייב לברר אם הוא "בסדר".

16. ב"כ העורר קבל על כך שלא נעשתה בדיקה לוודא כי קולו של העורר הוא אכן הקול של "השייח" אשר שוחח עם יניר, בשיחות אליהן האזינה המשטרה. אמנם, בית משפט השלום ציין כי העורר שמר על זכות

השתיקה, ולכן קשה לעשות זאת, אולם טענת הסנגור היא כי למרות השתיקה לשאלות, אין מדובר בשתיקה מוחלטת, והמשיב כן דיבר בדברים טכניים בחקירה, קולו נשמע, ולכן ניתן היה להשוות את הקול. אני מסכים בעניין זה עם הסנגור, כי צריך היה לעשות מאמץ להשוות את הקול של העורר לקולו של "השייח" הנשמע בהקלטות. **לפיכך, על המדינה גם היום לעשות פעולת חקירה משלימה זו, תוך 15 יום ממתן החלטה זו, או לפחות לנסות לעשות זאת, ככל שניתן, על יסוד קולו המוקלט של העורר בחקירותיו, ולהעביר הממצאים לתיק החקירה ולסנגור.** עם זאת, אין בצורך הזה לבצע השלמה כדי ללמד שלדעתי הראיות חלשות. נהפוך הוא, כישלון בזיהוי, היינו תוצאה ניטרלית, לא יהווה עילה לעיון חוזר. רק זיהוי המלמד באופן פוזיטיבי כי העורר אינו "השייח", יחייב בדיקה מחודשת של מכלול הראיות.

17. הסנגור טען כי אין משקל משמעותי לעובדה כי ארנקו של העורר נמצא ברכב שברח מהזירה. שכן, מדובר ברכב השייך לאחיו הנכה של העורר. מכאן, שטבעי הדבר שגם הוא ישתמש ברכב מדי פעם, וכך יכול גם לשכוח את ארנקו. אין בידי לקבל את טענת הסנגור בהקשר זה. שכן, לו היה העורר תמים, הרי שמיד עם אבדן חפציו האישיים, היה פונה למשטרה לקבלן, לאחר תפיסתם, תוך שהוא מסביר שאין לו קשר לאירוע אלא רק לרכב. העורר לא עשה זאת, אלא נעלם מהמשטרה למשך תקופה של שבועות רבים. העובדה שהעורר לא דרש את ארנקו, מהווה לעצמה התנהגות מפלילה המחזקת את הראיות נגדו. זאת, בנוסף לבריחתו של העורר מיום האירוע ועד שנתפס לאחר שבועות רבים במבצע מיוחד. התנהגות, המלמדת על תחושת אשמה.

18. מעבר לכל האמור, אם צריך בכלל חיזוק נוסף, יאמר כי שתיקתו של העורר בחקירותיו מהווה חיזוק של ממש לראיות נגדו.

19. יוער, כי אני מסכים עם בית משפט השלום אשר סבר כי ראוי היה לעשות פעולת זיהוי יותר מתוחכמת מאשר להראות ליניר את תמונתו של העורר. אולם, אני גם מסכים עם בית משפט השלום שלמרות חסר זה, ראיות הזיהוי מספיקות בהחלט.

20. **סיכומי של דבר, הראיות נגד העורר באיכות טובה, ובהחלט עומדות היטב במבחן של הלכת זאדה. צדק בית המשפט שלא סבר שיש חולשה בראיות המחייבת העדפה של חלופת מעצר בכל מקרה.**

21. עתה יש לעבור לשאלת **עילת המעצר ואפשרות החלופה**, אף בעניין זה אין ממש בנימוקי הערר, והחלטת בית משפט השלום פשוט נכונה. ראשית, לא ירדתי לסוף דעתו של הסנגור בהפניה לעניין **גרנביץ**, טענה עליה חזר בערר. העובדה ששם דובר בקצין וכאן מדובר בקצין, שם נעצר וכאן שוחרר, אינה מחייבת מסקנת קל וחומר שכאן יש לשחרר את המשיב. כל נאשם נבחן על פי נסיבותיו ועל פי מידת המסוכנות שלו. **גרנביץ** נעצר משום הידע שהוא החזיק. הדבר אינו רלוונטי ליניר בתיקנו. אולם, אפילו שוחרר יניר בשגגה, ובניגוד לאותה הלכה, עדיין הדבר מחייב כי העורר ישוחרר, שכן אפליה אינה אלא אחד השיקולים שבית המשפט שוקל. לפיכך, אותה הלכה אינה יכולה לסייע לעורר בדבר.

22. לגופו של עניין, יובהר גם שאין **ממש בטנת האפליה**, כפי שהסביר בית משפט השלום היטב. אמנם מעשיו של יניר חמורים יותר, אך חומרת המעשה צריכה להיבחן בשלב בירור מתחם הענישה, לא בשלב המעצר. השאלה עתה היא שאלת מסוכנות. העורר הוא בעל עבר פלילי. סוג העבירות אותן עבר בעבר, מחזקות את הערכת המסוכנות שלו, נוכח הקשר הברור בין אלימות לבין תחמושת. העובדה שריצה מאסרים עד

לאחרונה ולא הורתע, והעובדה כי עבר בעבר עבירות מרמה, זיוף, התחזות והפרת הוראה חוקית, מקשים מאוד על מתן אמון בחלופה.

23. מעבר לאמור, יש לקחת בחשבון כי המלצת שירות המבחן הייתה שלילית, והערכת המסוכנות הייתה גבוהה. העורר נתפס לאחר בריחה ארוכת טווח, אף שידע כי הוא מבוקש. מה ימנע ממנו לברוח שוב? עוד יוזכר כי העורר שתק בחקירתו, לא נתן הסבר להתנהגותו, וכך נותרת חזקת המסוכנות העולה ממעשיו, על רקע עברו, ללא הסבר היכול להניח את הדעת בדבר מידת המסוכנות, והאפשרות לענות עליה באמצעות חלופה.

24. נוכח כל האמור, **צדק בהחלט בית משפט השלום שלא הטריח את הערבים הנכבדים בחקירה, שכן לא הייתה כל אפשרות לקבל חלופת מעצר בנסיבות העניין.** חקירה מיותרת הייתה רק מעלה ציפיות, ומוציאה את הערבים בפחי נפש בעת דחיית הערר. יתרה מזו, לידי, נוכח הבריחה והעבר הפלילי, אני סבור כי ניתן היה לחסוך את המאמץ של שירות המבחן בהכנת תסקיר, שכן מכלול הנסיבות לא היה מאפשר חלופת מעצר, אפילו היה התסקיר חיובי ביותר.

נוכח כל האמור, הערר נדחה.

כאמור, השלמת החקירה לעניין זיהוי הקול תעשה תוך 15 יום.

המזכירות תעביר עותק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, א' אדר תשע"ה, 20 פברואר 2015, בהעדר הצדדים.